

УДК 677.074:7.016.4

ПРОЕКТУВАННЯ ОРНАМЕНТАЛЬНИХ КОМПОЗИЦІЙ НА ОСНОВІ СТИЛІЗАЦІЙ НАВЧАЛЬНИХ ВПРАВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ТКАНИН, ПРИНТІВ, ГОБЕЛЕНІВ ТА ШТУЧНИХ ВИРОБІВ В КОНТЕКСТІ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Студ. Кравцова А.І. гр. БДк3-17
Науковий керівник доц. Смаженко В. С.
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Комерціалізація навчального процесу – отримання матеріального заохочення стимулює студентів до результативного навчання. Студент на практиці отримує результати праці і в подальшому отримує мотивацію для подальшої творчої роботи. На кафедрі ХМК в методичному фонді дисципліни «Дизайн-графіка» накопичені навчальні графічні роботи високої професійної якості, які необхідно для подальшого збереження перевести в цифровий формат і надати їм друге життя – на основі окремих графічних зображень створити комплекс орнаментальних композицій для ткацтва, принтів, замкнених та відкритих композицій для виробництва.

Об'єкт та предмет дослідження. Альбом дизайн-проектів орнаментальних композицій для оздоблення текстильних виробів, де кожен знак-модуль має свої художньо-пластичні зв'язки і вимагає розуміння стильової єдності.

Методи та засоби дослідження. Художнє узагальнення реальності та набуття нових якостей: зображення як презентація художнього образу (ескіз, проект, макет і т.д.) Культурологію зображення можливо представити як реконструкцію наступних актів: візуалізація об'єкту - стилізація та трансформація – творчий аналіз та синтез зображення с заданими композиційними характеристиками. Сукупність комбінаторних методів побудови композиції разом з масштабуванням та пропорціонуванням модульних елементів – як засобами гармонізації композиції є головними характеристиками досліджуваних об'єктів, що були використані в роботі.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Оригінальність та новизна отриманих результатів вперше в творчому використанні практичних вправ студентів каф. ХМК. Збереження та надання нових значень художньої інформації при створенні орнаментальних композицій, за якими стоять праця студентів і викладачів з подальшим доведенням та удосконаленням твору від проектної пропозиції до практичної реалізації та отримання матеріальних результатів, поряд з створенням нових художньо – значущих об'єктів текстильного дизайну.

Результати дослідження. Для орнаментальних композицій використані навчальні завдання по курсу 2 курсу стилізації об'єктів флори та фауни. Виходячи з вимог часу приблизити навчальний процес до життя, реального заохочення творчого процесу і використання художнього надбання у житті, студентами створений альбом проектів орнаментальних ескізів для текстильного виробництва. В розділі розглянуті основні етапи науково – практичних дій: - візуалізація та аналіз об'єкту - стилізація та трансформація, творчий аналіз та синтез зображення – орнаментально – пластичний, види композиційних побудов.

Аналітичні зображення виконуються з натури і відповідають рисункам в яких є:

- морфологічний аналіз форми (органографія),
- пластичний аналіз форми,
- виявлення структурних особливостей для стилізації та трансформації.

В малюнках виконаних олівцем вивчається аналіз конструктивних особливостей флори та фауни, для створення орнаментальних композицій.

Конструктивне, аналітичне розуміння природної форми, є початком формування дизайнерського мислення, і перший поштовх дає діалог з природою, необхідністю з першоджерел здобувати знання і навички.

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Художнє моделювання костюма

Перший етап досліджень, носить дуже необхідну інформацію для дизайнера – вивчення конструктивних, архітектонічних, пластичних особливостей природи – дерева, квіти, всілякі травні рослини та тваринний світ.

Другий етап досліджень – образно-емоційний і спрямований на виявлення образу в сприйнятті дизайнером. Якщо аналітичні малюнки робляться на початку навчального процесу, то образно-емоційні вимагають набуття практичних навиків, значних спеціальних знань у галузі засобів вираження. Малюючи, вивчаємо архітектонічні, конструктивні, пластичні особливості об'єктів природи, положення у просторі, ракурсні скорочення, фактур, текстур, тощо. Працюючи над натурними замальовками перш за все необхідно закомпонувати зображення, зробити його найбільш виразніше. Треба знаходити зображенню співвідносну графічну мову. В результаті цього ми виробляємо особливу манеру виконання – стилізацію або трансформацію, в залежності від проектного завдання.

Третій етап досліджень – орнаментально-пластичний. В орнаментально - пластичних зображеннях особливу увагу звертаємо на виявлення орнаментальних якостей. Листя, квіти або ціла рослина або представники фауни малюються в такому ракурсі, так композиється на папері, щоб ритмічні особливості форм виявилися найбільш характерно. Незвичайні образи рослин, або тварин створені нашою фантазією, спираються на реальні відчуття творчої практики. Власне, вся робота з флорою та фауною у навчальному процесі спрямована на те, щоб студент до кінця навчання міг вміти малювати рослини в різних ракурсах і поворотах по пам'яті і трансформувати їх відповідно до задуманим композиційним рішенням.

Успішне виконання рослинного орнаменту цілком залежить від того, наскільки вільно дизайнер володіє зображенням форм за участю пам'яті та засобів графічної візуалізації.

В завершення послідовність дослідження виглядає таким чином: - натура - натуралістичне зображення - реальні зображення з різним ступенем узагальнення стилізації, - зображувальний орнаментальний мотив - комбінаторний орнамент, - різні види композицій.

Висновки. За результатами дослідження при проектуванні орнаментальних композицій визначені відповідні висновки – рукотворні графічні мотиви флори та фауни, яким властиві високі художньо – пластичні якості, оригінальність, необхідно надавати життя в матеріалі, в декоративних композиціях тканин, в штучних виробках, гобеленах, інтер'єрному текстилю, і разом з тим є мотивація побачити результати своєї праці у житті, зацікавленість результатами навчання та відчути матеріальне заохочення. Орнаментальні мотиви природного середовища на площині впливають на естетичні, образно – психологічні та просторові ефекти, створюючи програмований настрій.

Ключові слова: орнаментальні мотиви, рапорт, проектування, візуалізація, комбінаторний.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ньюарк К. Що є графічний дизайн? «Видавництво АСТ», Москва, 2005 стр.184
2. Луптон Э. Современный графический дизайн для студентов и профессионалов. - Издательство-Питер-2014 стр.184
3. Питер С. РИСУНОК. Базовый курс. ООО «Издательство Астрель» Москва. 2005 стр.240
4. Бесчастнов Н.П. Изображение растительных мотивов. ООО «ВЛАДОС» Москва, 2004 стр. 176
5. Кениг П. Графический рисунок для профессиональных дизайнеров /П.Кениг.3–е.изд.СПб.Питер, 2014. 192с.